

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо
(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2001, №4, мод.194; соли 2006, №4, мод. 199; соли 2007, №7, мод. 673;
соли 2008, №12, қисми 2, мод.999; соли 2009, № 9-10, мод.545; Қонуни ҚТ аз 28.06.11с., №743)

Қонун асосҳои ташкилӣ ва ҳуқуқии муносибатҳоро танзим менамояд, ки дар соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, коркард, истифода ва муомилоти онҳо (муомилоти граждани) ба миён меоянд.

БОБИ 1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 1. Мақсад ва вазифаҳои қонуни мазкур

Қонуни мазкур асосҳои муносибатҳоро танзим менамояд, ки дар соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, коркард, истифода ва муомилоти (муомилоти граждани) онҳо ба миён меоянд, аз ҷумла:

соҳаи амалиёти инҳисории давлатиро муқаррар менамояд;

мақсад, усулу хусусияти танзими давлатии фаъолияти шахсҳои воқеӣ ва ҳуқуқиро муқаррар менамояд;

салоҳияти мақомоти Ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муқаррар мекунад;

мақоми давлатии Фонди металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва конҳои захиравии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян менамояд;

шароити фаъолияти бозори металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад;

мақоми назорати маҳаки давлатӣ ва захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян менамояд;

навъу шаклҳои асосии назорати давлатии тадқиқи ҷустуҷеи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷу истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳоро муайян мекунад.

Қонуни мазкур тартиби додугирифтӣ шахрвандонро (шахсони воқеиро) ба маснуоти заргарӣ ва ашёи ороиши ва маишӣ, ки аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо сохта шудаанду моликияти шахсии онҳост, танзим намекунад.

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосӣ

Дар ин қонун мафҳумҳои асосии зерин истифода шудаанд:

металлҳои қиматбаҳо - тилло, нуқра, платина ва металлҳои гурехи платина (палладий, ирридий, родий, рутений ва осмий). Рейхати мазкурро танҳо бо қонун таъйир додан мумкин аст. Металлҳои қиматбаҳо метавонад дар ҳар шаклу ҳолат, аз ҷумла дар шакли худрей, холис ва тоза кардашуда ва ҳамчунин дар шакли ашёи хом, хела, нимтайёр, маҳсулоти саноатӣ, пайвасти химиявӣ, маснуоти заргарӣ, маснуоти дигар, танга, шикастапора ва партовҳои истеҳсолоту истеъмолот бошад;

сангҳои қиматбаҳо - алмос, зумуррад, ёқут, сапфир, **лаъли асил** ва александрити табиӣ, ҳамчунин гавҳари табиӣ хом ва суфта. Рейхати мазкурро танҳо бо қонун таъйир додан мумкин аст; (**Қ ҶТ аз 5.10.09с, №552**)

сарват – металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;

истихроҷи металлҳои қиматбаҳо - ҷудо карда гирифтани металлҳои қиматбаҳо аз конҳои асосӣ (маъдани), конҳои пошхердаю техногенӣ ва ҳосил кардани концентрат ва дигар ниммаҳсулоти дорой металлҳои қиматбаҳо;

истихроҷи сангҳои қиматбаҳо - ҷудо карда гирифтани сангҳои қиматбаҳо аз конҳои асосӣ, пошхердаю техногенӣ ва ҳамчунин саракорӣ, навъҷудоқунӣ, нархгузорию ибтидоии сангҳои қиматбаҳо;

тиллои ёфтшуда – металлҳои қиматбаҳо ба шакли пораҳои худрей, ки ҳангоми бурдани корҳои ҷустуҷеи геологӣ ва истихроҷӣ дар карерҳо, конҳо, нақбҳои қуҳӣ, конҳои асосӣ ва пошхерда ёфт шудаанд;

заршуии худфаъол - усули ташкили истихроҷи металлҳо ва сангҳои қиматбаҳо меноманд, ки дар ин ҳол кормандон ҷои зисти муқимишонро ба меҳлати зиёда аз чор моҳ, тарк мекунанд. Дар ин ҳолат барои бунёд ва таъмини иншоотҳои иҷтимоӣ дар маҳалли иҷрои корҳои мазкур аз буҷети дахлдор маблау харҷ намешавад.

фаъолияти ихтиёрӣ овардан - супурдани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои ёфташуда, истихроҷшуда ва ихтиёран ба давлат таҳвилшуда.

маснуоти заргарӣ - маснуоте, ки дар таркибашон металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо доранд, тамиаи давлатӣ ва маҳак дошта барои истифодаи шахсии шахрвандон таъин гардидаанд.

ҷустуҷе – **корҳои ҷустуҷеи геологӣ** – корҳои, ки аз кофтукови ҷойҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо сар карда то ба ҳисоб гирифтани ва тасдиқ намудани захираҳои онҳо бурда мешаванд;

дафинаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо – металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маснуот аз онҳо, ки дар замин геронда шудаанд, ё ба таври дигар пинҳон карда шуданду молики онҳо аз реи қонун ҳуқуқи моликдорашро гум кардааст ё муқаррар карданаш иайри имкон аст;

саракорӣ ва таснифи ибтидоии сангҳои қиматбаҳо – марҳалаи охиринаи амали тоза кардани маъдан аст, ки имкон медиҳад сангҳои қиматбаҳо дар асоси коллексияҳои тасдиқшудаи намудҳои намунавӣ ва асбобҳои таснифотӣ аз маъдани истихроҷгардида ҷудо карда, ҳамчунин онҳо ба навъҳои алоҳидае тақсим карда шаванд, ки ба навъҳои мақбули бозори ҷаҳонӣ мувофиқ бошанд;

баҳодиҳии ибтидоии санғҳои қиматбаҳо – марҳалаи охири амали технологи тоза кардани маъдан буда, баҳодиҳии санғҳои қиматбаҳоро дар асоси нархномаҳое, ки дар бозори ҷаҳонӣ қабул шудаанд барои баҳодиҳии ҳамин гуна навъҳои ашёи хоми маъдан кор фармуда мешаванд, таъмин менамоянд;

истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо - ҳосил кардани металлҳои қиматбаҳо аз маъданҳои истихроҷшуда, маҷмуи маъданҳо, хоқаҳои ғанишуда(концентратҳо) ва дигар ниммаҳсулотҳо, инчунин шикастапораҳо ва партовҳое, ки дорои металлҳои қиматбаҳо мебошанд;

ҳолискории металлҳои қиматбаҳо – амали тоза кардани металлҳои қиматбаҳои истихроҷшуда аз омехтаҳо ва унсурҳои ҳамроҳшуда, хушсифат гардонидани металлҳои қиматбаҳо ба ҳадди стандартҳои давлатӣ ва шартҳои техникӣ, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон амал мекунад ё ба ҳадди стандартҳои байналмилалӣ;

рекуператсияи санғҳои қиматбаҳо - чудо карда гирифтани санғҳои қиматбаҳо аз асбобҳо ва дигар маснуоти таъиноти техникӣ аз қорбаромада ё бо сабабҳои дигар аз истифода монда, ҳамчунин аз партовҳои дорои санғҳои қиматбаҳое, ки минбаъд онҳоро тоза карда ба ҳадде расонидан, ки сифаташон ба шартҳои техникӣ ё асбоби таснифоти алмос мутобиқ гардад;

истифодаи металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо - истифода кардани металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо ба мақсадҳои истеҳсоли, илмӣ ва иҷтимоӣ фарҳангӣ;

ҳисобу китоби махсус - бурдани феҳристе, ки амалиёт бо металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳоро бо ташкилотҳо ва соҳибкорони инфиродӣ ба роҳ монда, барои дохил кардани ин ташкилотҳо ва соҳибкорони инфиродӣ ба феҳристи мазкур аз онҳо музд намеситонад;

муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо – фаъолияти вобаста ба даст овардани натиҷаи ниҳии маҳсулот, холис кардани металлҳои қиматбаҳо ва рекуператсияи санғҳои қиматбаҳо, аз аҳолии харидани маснуоти заргарӣ ва дигар маснуоти аз металлҳои санғҳои қиматбаҳо сохташудаи рӯзгор ва шикастапораҳои онҳо, хариду фурӯши яқлухт ва чакана, инчунин гузаронидани амалиёти бонкӣ бо металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо;

амалиёт бо металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо:

- амале, ки ихтиёрдориро ба ҳуқуқи моликияти металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо (муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо), аз ҷумла ба сифати замонат истифода кардани онҳо, гузаштани ҳуқуқи моликият ва дигар ҳуқуқҳои амволиро ифода менамояд.;

- таъйир додани ҳолати физикӣ ё таркиби металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо дар ҳама гуна моддаҳо ва маводҳо ҳангоми истихроҷ, истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо қоркарду пардозидӣ ва истифодаи минбаъдаи онҳо;

- ҳамлу нақли металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти онҳо аз ҷумла интиқол додани металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти онҳо ба анбор, фонду захира ва ҳамчунин ниғаҳдорӣ ва ба намоиш гузоштани металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо;

- ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон овардан ва аз он баровардани металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти онҳо.

Моддаи 3. Ҳуқуқи моликият ба металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо

1. Масъалаҳои соҳибӣ, истифода ва ихтиёрдорӣ кардани қитъаҳои замини дорои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо дар ихтиёри давлат мебошанд.

2. Давлат ба қитъаҳои замини дорои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳои қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи истисноӣ дошта, масъалаҳои ҳуқуқдорӣ бо Конституция (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сарватҳои зеризаминӣ", бо ҳамин қонун, шартномаҳои байналмилалӣ ва принсипу меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалӣ эътирофшуда ҳаллу фасл мекунад.

3. Субъектҳои истихроҷкунандаи металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо, ки дар моддаи 4-уми ҳамин қонун зикр шудаанд, метавонанд қитъаҳои замини дорои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳоро мутобиқи иҷозатномаи истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳое, ки ба онҳо дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият" дода шудаанд, барои истифода гиранд.

4. Металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳои аз қонҳо истихроҷшуда, ҳамчунин дигар маҳсулот ва даромаде, ки ҳангоми истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо ба таври қонунӣ ба даст омадаанд, моликияти субъектҳои истихроҷкунандаи металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо мебошанд, агар дар шартномаҳои молфирестӣ, аз ҷумла шартномаҳои маҳсулотфирестӣ барои эҳтиёҷоти ҷумҳурӣ, ки бо иштироки ин субъектҳо баста шудаанд ва инчунин дар шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон шартҳои дигаре муқаррар нашуда бошад.

Металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳое, ки иайрқонунӣ истихроҷ шудаанд, моликияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

5. Металлҳои қиматбаҳои мувофиқи стандарт холишуда, инчунин санғҳои қиматбаҳои аз қонҳо истихроҷшуда ё рекупиратсиягардидаи ба навъҳо ҷудошуда ҳангоми фуреш аз тарафи субъектҳои истихроҷу истеҳсолкунанда ба тартиби афзалиётнок пешниҳод мегарданд:

ба мақоми махсуси ваколатдори ҳокимияти иҷроия барои пурра кардани Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

мақомоту ташкилотҳои дорои ваколати махсус барои хариди металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо танҳо ба шартҳои пешакӣ бастанӣ қарордоҳҳои хариду фуреш бо субъектҳои истихроҷу истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо (дар муҳлати на камтар аз се моҳ то рӯзи пешбинишудаи харид) ва бо субъектҳои истихроҷи санғҳои қиматбаҳо (дар муҳлати на камтар аз панҷ моҳ то рӯзи пешбинишудаи харид) ва додани пешпардохт (байона) аз ҳисоби пардохтпулии шартномавӣ аз ҳуқуқи имтиёзноки харид истифода бурда метавонанд. Ҳуқуқи хариди имтиёзноро ба мақомоту ташкилотҳои зикршуда дар доираи маблағе, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ҳар сол муайян мекунад, дода мешавад.

6. Металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Тоҷикистон ба даст оварда шудаанд, моликияти давлат, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ буда метавонанд. Моликон ба металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ҳуқуқи моликият доштани худро мутобиқи ҳамин қонун ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал мебароранд.

Ҳуқуқи моликият ба металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз тарафи давлат баробари ҳуқуқи моликият ба дигар объектҳои моликият ҳифз карда мешавад.

Давлат барои бастанӣ шартномаҳо чиҳати харидани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои истихроҷу истеҳсолшуда бо субъектҳои онҳоро истихроҷу истеҳсол бо мақсади пурра кардани Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи бартариат дорад.

Моддаи 4. Субъектҳои истихроҷ ва истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

1. Истихроҷу истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва истихроҷи сангҳои қиматбаҳоро танҳо ташкилотҳои ба амал бароварда метавонанд, ки сарфи назар аз шакли ташкили ҳуқуқи моликият бо тартиби муқарраркардаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» иҷозатнома гирифтаанд.

2. Заршеии худфаъолиро тамоми ташкилотҳо, сарфи назар аз шаклҳои ташкили ҳуқуқиашон, аз ҷумла артелҳои заршеён метавонанд дар истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ба иайр аз алмос ба кор баранд. Артелҳои заршеён мумкин аст дар корхонаҳои, ки дар баланси худ қонҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷу коркарди маъдан доранд, ташкил карда шаванд. Давлат фаъолияти заршеёнро ҳавасманд мегардонад.

3. Истихроҷи ихтиёрии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз ҷониби шахсони воқеӣ ё худ гурӯҳи шахсони воқеӣ, қатъи назар аз шаклҳои ташкили ҳуқуқи моликият, аз реи шартномаҳои, ки бо мақомоти ваколатдори ҳокимияти иҷроияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин бо корхонаҳои ваколатдори истихроҷ ва коркарди маъдан баста мешаванд, бо тартиби муқаррарнамудаи ҳамин қонун ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад. Давлат фаъолияти заршеёнро ҳавасманд мегардонад.

4. Металлҳои қиматбаҳоро танҳо ташкилотҳои, ки рейхаташонро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, холискорӣ карда метавонанд.

5. Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ба истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо аз реи гирифтани литсензияи дахлдор то безътибор гардиданаш ҳуқуқдор мешаванд.

Моддаи 5. Биржаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

1. Дар Тоҷикистон биржаҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо фаъолият мекунад, ки ба амали доду гирифтӣ шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ машиул буда бо амалиёти зерин алоқаманданд:

сабақи стандартӣ ва ченакии металлҳои қиматбаҳои холискардашуда;

сангҳои қиматбаҳои сайқалнахерда, ба навъҳои ҷудошуда;

сангҳои қиматбаҳои сайқалдодаи сертификатсияшуда;

металлҳои қиматбаҳои худрей;

маснуоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба истиснои маснуоти заргарӣ ва дигар маснуоти маишӣ, ки металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо доранд;

маснуоти нимтайёр, ки металлҳои қиматбаҳо доранд;

тангаҳои, ки металлҳои қиматбаҳо доранд.

2. Тартиби фаъолияти биржаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси ҳамин Қонун, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими асьор ва назорати асьор", Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи биржаҳои молӣ ва савдои биржавӣ" ва дигар қонунҳои муқаррар мекунад.

БОБИ 2. Фондҳои захираҳои давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

Моддаи 6. Фонди давлатии қонҳои захиравии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

1. Фонди давлатии қонҳои захиравии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба мақсади танзими ҳаҷми истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва ҳамчунин ба мақсади минбаъд қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо барпо карда мешавад.

2. Фонди давлатии қонҳои захиравии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, қонҳои ҷудогонаи кашфшудаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳоеро фаро мегирад, ки дар ҳисоби давлат буда, ба истифода дода нашудаанд ё аз истифода бароварда шудаанд.

3. Қарори ба фонди давлатии захиравии қонҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ҳамроҳ кардани қонҳои ҷудогонаи кашфшудаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул мекунад.

4. Фонди давлатии қонҳои захиравии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сарватҳои зеризаминӣ" идора мекунад. Шартҳои истифодаи қонҳои кашфшудаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки ба фонди қонҳои захиравии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дохил карда шудаанд, бо мақомоти ҳокимияти иҷроия дар маҳал мувофиқа карда мешавад.

Моддаи 7. Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷузъи захираи тиллоу асьори Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, маҷмеи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маснуоти онҳоро, ки аз манъаҳои дар банди 3-юми ҳамин модда номбаршуда ба даст омадаанд, дар бар мегирад.

Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои таъмини эҳтиёҷоти истеҳсоли, молиявӣ, илмӣ, иҷтимоӣ фарҳангӣ ва дигар эҳтиёҷоти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин гардидааст. Сарватҳое, ки ба Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дохиланд, моликияти давлатӣ мебошанд.

Биноҳои хизматӣ ва истеҳсоли, иншооту иморатҳое, ки барои ниғаждорӣ, қабул ва хизмати сарвати Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода мешаванд, моликияти давлатӣ мебошанд ва онҳоро ба шаклҳои дигар, аз ҷумла хусусӣ гардонидан мумкин нест. Иншоотҳои мазкурро ба иҷора додан ва ё ба мақсади дигар истифода кардан танҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мумкин аст.

Низомномаи Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

2. Қарори пурра сохтан ва харҷ кардани сарватҳои Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул мекунад.

3. Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби зайл пур мешавад:

металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳое, ки аз субъектҳои бозори металлҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба пули буҷети давлатӣ, аз ҷумла аз реи шартномаҳои молфиристӣ, ки субъектҳои мазкур бо ташкилотҳои холискориқунандаи металлҳои қиматбаҳо бастаанд, харида шудаанд;

металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои нодири худрей, ки аз субъектҳои истихроҷқунандаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба пули буҷети давлатӣ харидорӣ шудаанд;

бо тартиби муқарраркардаи қонун маҷбуран кашида гирифтани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти аз онҳо сохташуда ва шикастапораҳои чунин маснуот;

маснуоти аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо сохташудае, ки аз ташкилотҳои ин маснуотро харидориқунанда ба даст омадааст;

металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маснуоти аз онҳо сохташуда, шикастапораҳои чунин маснуот, ки аз шаҳрвандон харида шудаанд;

шикастапора ва партови металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;

дафинаҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти онҳо ва шикастапораҳои чунин маснуот;

металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои бесоҳиб, маснуоти онҳо ва шикастапораҳои чунин маснуот;

металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти онҳо ва шикастапораҳои чунин маснуоте, ки ба давлат мерос мондаанд ва техфа карда шудаанд;

инъомҳое, ки аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо сохташуда, шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон бинобар фаъолияти давлатӣ гирифтаанд;

металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин маснуоти онҳо, ки ба Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо асосҳои дигари муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта мешаванд.

4. Сангҳои қиматбаҳоро ба Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои баъзе ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба навъҳо ҷудо карда мехаранд.

Тартиби назорати давлатиро ба сифати ба навъҳо ҷудоқунӣ ва нархгузори сангҳои қиматбаҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

5. Маблае, ки ба он сарват ба Фонди давлатии металлҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон харидорӣ мешавад, бояд дар қисми хароҷоти буҷети давлатӣ ҳатман ба ҳисоб гирифта шавад.

6. Мақоми ваколати махсусдоштаи ҳокимияти иҷроия ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи дахлу харҷи сарвати Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли молиявӣ ҳисобот пешниҳод мекунад. Ҳамзамон Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар баробари ҳисоботи иҷроӣ буҷети давлатӣ ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи дахлу харҷи сарвати Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дар соли молиявӣ ҳисобот ва нишондиҳандаҳои ҷамъбастиро дар бораи вазъи умумии Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод мекунад.

Моддаи 8. Фонди алмоси Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Фонди алмоси Ҷумҳурии Тоҷикистон қисми таркибии Фонди давлатии металлҳо ва сангҳои қиматбаҳои Тоҷикистон, маҷмеи нодири сангҳои қиматбаҳои дорои аҳамияти таърихӣ бадеӣ, инчунин маҷмеи маснуоти нодири заргарӣ ва ашёи дигар аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо мебошад.

Низомномаи Фонди алмоси Ҷумҳурии Тоҷикистонро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси ҳамии Қонун тасдиқ менамояд.

2. Фонди алмоси Ҷумҳурии Тоҷикистон тақсимнашавад ва моликияти давлатӣ буда, онро ба ҳар шакли дигар бегона кардан ва дигар хел истифода бурдан, аз ҷумла ба иҷора додан мумкин нест. Сарвати Фонди алмоси Ҷумҳурии Тоҷикистон мумкин аст фақат ба мақсади намоиш ё тадқиқоти илмӣ дар Тоҷикистон ва берун аз хоки Тоҷикистон бо тартиби муқарраркардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода шавад.

3. Номнавис шудани сарвати Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Тоҷикистон ба Фонди алмоси Тоҷикистон бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад.

4. Мақоми давлатии ваколатдори махсуси ҳокимияти иҷроияи ташхиси (экспертиза) пешакии сарватҳое, ки ба Фонди алмоси Ҷумҳурии Тоҷикистон номнавис карданианд, баҳисобгирӣ, нигоҳдорӣ ва азнавсозии онҳоро, инчунин бо супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба намоиш гузоштани сарватҳои Фонди алмоси Ҷумҳурии Тоҷикистонро ташкил менамояд.

Моддаи 9. Захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз сабикаи тиллои ҳолиси моликияти давлатӣ иборат буда, чузъи захираи тиллою асьори Ҷумҳурии Тоҷикистонро ташкил медиҳад, барои амалӣ сохтани сиёсати молиявии давлат ва қонеъ кардани эҳтиёҷоти фаврии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолатҳои фавқулодда таъин гардидааст.

2. Қисми захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар Бонки миллии Тоҷикистон мавҷуд аст, дар суратҳисобҳои он ба қайд гирифта мешавад. Қарорро дар бораи харҷ кардани ин қисми захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистон Бонки миллии Тоҷикистон бо тартиби мувофиқакардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул мекунад. Ҳисоботро дар бораи ҳолати дар суратҳисоби Бонки миллии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифтани қисми захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Бонки миллии Тоҷикистон ҳамчун қисми таркибии маърузаи Раиси Бонки миллии Тоҷикистон пешниҳод менамояд.

3. Қисми захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, дар суратҳисоби мақоми давлатии ваколатдори махсуси давлатии ҳокимияти иҷроия ба ҳисоб гирифта мешавад. Қарори харҷ кардани захираи тилло, ки дар Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо мавҷуд аст, мутобиқи моддаи 22-юми ҳамин қонун қабул карда мешавад.

БОБИ 3 . Танзими давлатии муносибатҳои соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо, истихроҷу истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо

Моддаи 10. Мақсад ва роҳҳои воситаҳои танзими давлатии муносибатҳои соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо, истихроҷу истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо

1. Танзими давлатии муносибатҳои соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо, истихроҷу истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо, инчунин ҷамъовариҳои шикастапораю партовҳои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо бо мақсади амалӣ сохтани сиёсати давлатӣ ба амал бароварда мешавад, ки мақсад аз ин ҳавасманд кардани истихроҷу истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо, ривож додани бозори ин сарват ва самарабахш истифода кардани онҳо барои пешрафти иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо назардошти ҳосиятҳои махсуси металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо мебошад.

2. Танзими давлатии ин муносибатҳо бо роҳҳои зерин ба амал бароварда мешаванд:

ичозатдиҳии истифодаи қитъаҳои замини дорои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо;

барои ташаккули Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, барои уанӣ гардонидани захираи тиллои Ҷумҳурии Тоҷикистон хариди афзалиётноки металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо;

муқаррар намудани талабот нисбати ҳисобу китоб, саришта, ҳамлу нақли металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо ва ҳисобот дар бораи онҳо, инчунин нисбати тартиби додугирифтӣ металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо;

ба тартибандозии меъёрию ҳуқуқи амали ташкилотҳо ва соҳибкорони инфиродӣ, ки дар бозори дохилӣ ва хориҷӣ бо додугирифтӣ металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо машууланд;

ҳисобу китоби махсуси ин ташкилоту соҳибкорони инфиродӣ;

назорати риояи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо, истихроҷу истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо;

ичозатномадиҳии фаъолияти вобаста бо муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо;

аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян кардани тартиби дохил ва хориҷшави металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо;

ташкили назорати давлатӣ ба нархи металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо бо роҳи тасдиқ намудани таснифгардонии ҳатмӣ ва нархномае, ки дар бозори ҷаҳонӣ ҷорист;

тартиби ҳоси назорати гумруки ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон овардан ва аз он бурдани металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо ва ҳамчунин маснуоти аз онҳо сохташуда;

муайян кардани тартиби сертификатсияи металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳои мавриди коркард қароргирифта ва маснуоти аз онҳо сохташуда;

муқаррар намудани рейхати ташкилотҳое, ки бо ҳолискории металлҳои қиматбаҳо машууланд;

ташкили назорати давлатӣ оиди сифати саракунӣ, классификация ва нархгузорию санғҳои қиматбаҳои коркарданашуда ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон овардашуда.

3. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муайян намудани маҳак ва тамуи давлатӣ гузоштан ба металлҳои қиматбаҳо (сабикаи аҳамияти саноатӣ), тамуи маҳакӣ задан ба маснуоти заргарӣ ва маснуоти дигари маишии металлҳои қиматбаҳо, инҳисори давлатӣ, муқаррар карда шудааст.

4. Танзими давлатии муносибатҳо дар соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо, истихроҷу истеҳсоли онҳо аз тарафи мақомоти ҳокимии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба амал бароварда мешавад. Ваколатҳои мақомоти ҳокимияти давлатии Тоҷикистон дар мавриди танзими давлатии муносибатҳои мазкур мувофиқан бо ҳамин Қонун, инчунин ба қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 11. Ваколатҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои танзими муносибатҳои соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва санғҳои қиматбаҳо, истихроҷу истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи ҳамин қонун ва қонунҳои дигар:

1) сиёсати ягонаи давлатиро дар соҳаи тадқиқу ҷустуҷеи геологии қонҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷу истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо ва ҳамчунин ҷамъоварию шикастапора ва партови металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба амал мебарорад;

2) мутобиқи қонунҳо нақшаи ташаккул додани Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва фурехтани сарватҳои он, ҳамчунин ҳисоботи дар соли молиявӣ пурра ва харҷ кардани сарватҳои ин фондро тасдиқ менамояд;

3) ваколати мақомоти идораи давлатиро дар соҳаи тадқиқу ҷустуҷеи геологии қонҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо дар қаламрави дахлдор муайян мекунад;

4) (хориҷ карда шуд) Қ ҶТ аз 29.04.2006 №186

5) тартиботи зайлро муқаррар менамояд:

содироту воридоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;

ба ҳисоб гирифтани, нигоҳ доштани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти онҳо, инчунин тартиби ҳисоботдиҳӣ дар бораи онҳо;

амали гардонидани назорати давлатӣ ба сифати саракорӣ ва нархномии сангҳои қиматбаҳо;

харидани ва ба қайди Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон даровардани сарватҳо;

ташаккул додани Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

аз Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон фурехтани сарватҳо ва тартиби пардохти пули онҳо;

тафтиш кардани ҳолати Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

санҷидани маҳак ва таъмири задани маснуоти металлҳои қиматбаҳо;

номгезӣ корхона, ки барояшон музди (бочи) санҷиш ситонида мешавад ва андозаи ин музд;

гузаронидани экспертизаи иқтисодию ҳуқуқии лоиҳаи шартномаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо субъектҳои ё бо вояхондаи марзиви маъмурии давлатҳои хориҷӣ ва шахсонӣ ҳуқуқии хориҷӣ дар соҳаи истихроҷу истеҳсол, истифода ва муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;

тартиби хариди шикастапораҳо ва партовҳои металлҳои қиматбаҳо, маснуот аз онҳо, инчунин сангҳои қиматбаҳои қаблан истифодашуда;

6) ҳифзи қонҳои кашфшудаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо таъмин менамояд;

7) дар бораи тартиби ба консессияҳо додан ва эълони тендерҳои байналмилалӣ оиди ба кор андохтани қонҳои ҷудоғона қарор қабул менамояд;

8) ваколатҳои ба зиммаи гузоштаи Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар қонунҳо ва фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба амал мебарорад.

Моддаи 12. Назорати давлатии маҳак

1. Назорати давлатии маҳак бо мақсади ҳимоя намудани ҳуқуқи истифодакунандагони маснуоти заргарӣ ва маснуоти дигари маишӣ, ки аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо сохта шудаанд, ҳимояи ҳуқуқи истеҳсолкунандагони ин маснуот аз рақобати беинсофона, ҳамчунин ҳимояи манфиати давлат гузаронида мешавад.

2. Назорати давлатии маҳак ин ҷиҳатҳоро дар бар мегирад:

1) санҷидани, таҳлил кардан ва таъмири маҳаки давлатӣ задан ба ҳамаи маснуоти заргарии маишӣ, ки аз металлҳои қиматбаҳои истеҳсолоти ватанӣ тайёр карда шудаанд ва ҳамчунин маснуоти мазкур, ки ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон барои фурӯш оварда шудаанд;

2) экспертизаи нусхаи таъмири маҳаки давлатӣ;

3) таҳлили назоратӣ ва экспертизаи техникаи металлҳои қиматбаҳо, маҳсулоти аз онҳо истеҳсолшуда, инчунин шикастапора ва партови металлҳои қиматбаҳо;

4) экспертиза ва таҳлили назоратии сангҳои қиматбаҳо;

5) экспертиза мутобиқи қарорҳои мақомоти таҳқиқу тафтишоти пешакӣ ва суд;

6) экспертизаи ашёҳои осорхонаҳо ва бойгонӣҳо, ки аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо тайёр карда шудаанд, инчунин назорат ба таъмири маҳфуздории ин ашёҳо;

7) сертификатсияи ҳатмӣ ва баҳодихии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти аз онҳо тайёршуда (ҚҶТ аз 31.12.08с №465);

8) баҳисобгирии маҳсули ташкилотҳо, (ба ғайр аз корхонаҳои истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо) ва соҳибкорони алоҳида, ки додугирифтӣ металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо анҷом медиҳанд (ҚҶТ аз 31.12.08с №465);

9) назорати давлатии фаъолияти субъектҳои хоҷагидор доир ба ҷудо карда гирифтани, коркард, истифода, нигоҳдорӣ ва баҳисобгирии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо.

3. Пардохтпулии маҳак (бочи маҳак) барои гузарондани санҷиш, таҳлил ва гузоштани таъмири маҳаки давлатӣ ба маснуоти заргарӣ ва дигар маснуоти резгор аз металлҳои қиматбаҳо, барои экспертиза, таҳлили материалҳо, экспертиза ва таҳлили сангҳои қиматбаҳо ситонида мешавад. Ҳаҷми пардохтпулии маҳакро (бочи маҳак) Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

4. Як қисми пардохти ҳаққи маҳак (бочи маҳак) барои таъмири фаъолият оиди назорати давлатии маҳак истифода шуда, қисми боқимондаи он (бочи) ба ҳисоби даромади буҷети давлатӣ гузаронда мешавад. Ҳаҷми маблағе, ки барои таъмири фаъолият оиди назорати давлатии маҳак ҷудо карда мешавад, дар қонуни буҷети давлатӣ тасдиқ мегардад.

Моддаи 13. Сертификатсияи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти аз онҳо истеҳсолшуда

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти аз онҳо истеҳсолшуда сертификатсия карда мешаванд.

Сертификатсияи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маҳсулоти аз онҳо истеҳсолшуда тасдиқи мутобикати онҳо ба тавсифоти муқарраргардидаи сифатӣ миқдорӣ ва талаботи техникӣ мебошад.

2. Барои тасдиқи мутобикати зикрфта сертификат дода, ба маҳсулот бошад, дар ҳолатҳои муқарраркардаи системаи сертификатсия тамуаи мутобикат зада мешавад.

3. Феҳристи намудҳои маҳсулот, шаклҳои сертификатсия, инчунин ҳолатҳои мавриди сертификатсия қарор ёфтани ин намудҳои маҳсулотро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад. Ташкили кор оиди гузарондани ин сертификатсия ба зиммаи мақоми давлатии махсуси ваколатдори ҳокимияти иҷроия гузошта мешавад.

БОБИ 4. Системаи иҷозатдиҳии давлатӣ

Моддаи 14. Иҷозатномадиҳӣ барои истифодаи сарватҳои зеризаминӣ, конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва фаъолияти вобаста ба муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

Иҷозатномадиҳӣ барои истифодаи сарватҳои зеризаминӣ, конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва фаъолияти вобаста ба муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» анҷом дода мешавад.

Моддаи 15. (Хориҷ карда шуд. Қ ҶТ аз 29.04.2006 №186)

Моддаи 16. Таъминоти ташкилии системаи иҷозатномадиҳӣ (Хориҷ карда шуд. Қ ҶТ аз 29.04.2006 №186)

Моддаи 17. Тартиби додани иҷозатнома (литсензия) (Хориҷ карда шуд. Қ ҶТ аз 29.04.2006 №186)

Моддаи 18. Асосҳои барои қатъ кардан, боздоштан ё маҳдуд кардани амали иҷозатнома (литсензия) (Хориҷ карда шуд. Қ ҶТ аз 29.04.2006 №186)

БОБИ 5. Истифодаю муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

Моддаи 19. Ихтиёрдорӣ металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои истихроҷ ва истеҳсолшуда

1. Металлҳои қиматбаҳои истихроҷ ва истеҳсолшуда, ба истиснои металлҳои қиматбаҳои худреӣ, баъди коркарди зарурӣ бояд барои ҳолискорӣ ба ташкилотҳое, ки ба номгеи тасдиқкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил карда шудаанд, супорида шаванд. Ҳуқуқи моликият ба металлҳои қиматбаҳо баъди ҳолискорӣ ба молики аввала боқӣ мемонад, агар чизи дигаре бо шартҳои созишнома зикр наёфта бошад. Тартиби кори ташкилотҳое, ки ҳолискорӣ металлҳои қиматбаҳоро ба амал мебароранд, инчунин тартиби пардохти ҳаққи хизматрасонии ин ташкилотҳо ва меҳлатҳои ниҳии ҳолискорию Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

Тартиби гузарондани амалиёт бо ашёи хоми маъдани дорои металлҳои қиматбаҳоро то ҳолискорӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

2. Металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ҳангоми истихроҷ, истеҳсол, истифода, нигоҳ доштан ва муомилот ҳатман аз ҷиҳати вазн ва сифат ба ҳисоб гирифта мешаванд. Тартиби чунин баҳисобгирӣ ва ҳисоботдиҳиро, аз ҷумла мунтазам пешниҳод намудани маълумотҳоро дар бораи ташкилотҳое, ки металлҳои қиматбаҳо истеҳсол мекунад, инчунин оиди ҳаҷми металлҳои қиматбаҳои истеҳсолшуда ба мақоми давлатии омор, дар соҳаҳои нишондодашудаи фаъолият Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

3. Металлҳои қиматбаҳои ҳолишуда, металлҳои худреӣ қиматбаҳо, ки ҳолис карда намешаванд, инчунин сангҳои қиматбаҳо дар тавозуни (баланси) соҳибони онҳо ба ҳисоб гирифта, тибқи ҳуқуқи соҳибон, ки шартномаҳои дахлдор муқаррар кардаанд, ба муомилоти граждани ворид мешаванд.

4. Металлҳои худреӣ қиматбаҳои нодир, ки коркард намешаванд, инчунин сангҳои қиматбаҳои нодир аз ҷониби субъектҳои истихроҷи онҳо барои харидан бо тартиби афзалиятнок бо нархҳои шартномавӣ ба мақоми махсуси давлатии ваколатдори ҳокимияти иҷроия пешниҳод карда мешаванд. Нархи шартномавӣ металлҳои худреӣ қиматбаҳои нодир аз арзиши металлҳои қиматбаҳои дар ин металлҳои худреӣ қиматбаҳо вучуд дошта паст буда наметавонад ва он аз реи нархҳои амалкунандаи бозори ҷаҳонӣ, ки ҳангоми бастанӣ шартномаи хариду фурӯши ин металлҳои худреӣ амал мекунад, ҳисоб карда мешавад. Нархи шартномавӣ сангҳои қиматбаҳои нодирро комиссияҳои экспертӣ, ки дар асоси баробарии мутақобил аз намоёндагони тарафҳои манфиатдор таъсис дода мешаванд, муқаррар менамоянд.

Тартибу меъёри ба гурӯҳи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои нодир нисбат додани худреӣҳоро назорати давлатии маҳаки Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад. Металлҳои худреӣ қиматбаҳо, ки ба гурӯҳи нодир дохил намешаванд ва намунаҳои коллексиягии маъдани ин худреӣҳо мумкин аст аз ҷониби субъектҳои истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон аз реи нархҳои шартномавӣ фурӯхта шаванд.

Баҳодидӣ ва сертификатсияи металлҳои қиматбаҳои худреӣ тибқи тартиби муқарраркардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби мақоми махсуси давлатии ваколатдори ҳокимияти иҷроия сурат мегирад. Металлҳои қиматбаҳои худреӣ, ки аз ҷониби Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон харидорӣ нашудаанд, ба субъектҳои истихроҷи онҳо

баргардонда ё бо супориши субъектҳои мазкури истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо фурехта мешаванд, аз он ҷумла дар музояда.

5. Металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки бо тартиби афзалиятнок ба харидорони дар банди 5 моддаи 3 ҳамин Қонун ва банди 4 ҳамин модда номбаршуда фурехта нашудаанд, аз ҷумла металлҳои худреи қиматбаҳои нодир, ки аз харидани онҳо харидороне, ки аз харидани металлҳои қиматбаҳои худреи нодир даст кашаанд, мумкин аст аз ҷониби субъектҳои истихроҷ ва истеҳсоли онҳо ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ фурехта шаванд, дар истеҳсолати худӣ ё ба сифати ашёи гарав ё дигар еҳдадорӣ молиявӣ истифода бурда шуда, инчунин барои фуреш дар бозори берунӣ аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бароварда шаванд.

Он қисми металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки талабгорӣ ё аз реи еҳдадорӣ пардохт нашудаанд, аз ҷониби моликон ё соҳибони онҳо дар бозорҳои дохилӣ ва берунӣ бо тартиби муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода бурда мешаванд. Он қисми металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки нархашон пардохт шуда ва дар давоми се моҳ талаб карда нашудаанд, ба Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид мегарданд ва мумкин аст онҳо дар асоси пешниҳоди ҳуқуқи моликият дархост карда шаванд.

6. Металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки дар натиҷаи фальолият оиди тадқиқи геологӣ сарватҳои зеризаминӣ ба даст омадаанд, аз ҷониби ташкилотҳои ин намуди корхоро ба ҷо оварда бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми давлатии идораи Фонди давлатии сарватҳои зеризаминӣ ба ҳисоб ва ба қайд гирифта мешаванд.

Моддаи 20. Тартиби пардохти нархи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

1. Ҳангоми хариду фуруши иҷозатдодаи қонунгузорӣ, пардохти арзиши металлҳои қиматбаҳо бо назардошти нархи бозори ҷаҳонӣ сурат мегирад. Ҳангоми чунин муомилот пардохти нархи сангҳои қиматбаҳо аз реи нархи бо роҳи эксперти муайяншуда дар асоси нархномаҳо, ки бо нархномаҳои дар бозори ҷаҳонӣ амалкунанда айнаият доранд ва бо назардошти таъйирёбии нархҳо дар реи фуреш сурат мегирад. Тартиби пардохти нархи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо мутобиқи шартномаҳо муқаррар карда мешавад.

2. Шартномаҳо бо субъектҳои истихроҷ ва истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дар бораи супоридани сарватҳои мазкур ба Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд бо пешпардохт ба ҳисоби пардохтҳои аз реи шартнома гузаронидашаванда таъмин гарданд. Ҳаҷми пешпардохти шартнома дар бораи супоридани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба фондҳои мазкур аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

3. Пардохт ва ҳавасмандгардонӣ барои супоридани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ва маснуоти онҳо, ки мақомоти ҳифзи ҳуқуқи давлат гирифтаанд, мувофиқи тартиби муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад.

4. Ба мақсади ҳавасмандгардонии инвеститсияҳо ба инкишофи истихроҷу истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи когазҳои қиматнок мумкин аст ба муомилот когазҳои қиматноки давлатӣ бароварда шаванд, ки нархи номиналии онҳо ба вазни металлҳои қиматбаҳо мувофиқат кунанд.

5. Дар сурати аз тарафи фармоишгар иҷро нашудани шартҳои қарордод, ки дар бандҳои 1 ва 2-юми ҳамин модда зикр гардидаанд, субъектҳои истихроҷу истеҳсолкунандаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ҳақ доранд маҳсулотеро, ки арзишаш аз реи қарордод пардохта нашудааст дар ихтиёри худ нигоҳ доранд ва ҳамчунин бо тартиби муқарраршуда барои ҷимояи ҳуқуқи амволашон ба суд муроҷиат намоянд.

Моддаи 21. Истифода ва муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, шикастапораҳо ва партовҳои онҳо

1. Истифода ва муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дар асоси тартибот ва шароитҳои, ки ҳамин Қонун ва қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардаанд, ба амал бароварда мешавад.

2. Муомилоти металлҳои қиматбаҳо дар намуди коизаҳои қиматноки (облигатсияҳои) давлатӣ, ки нархи номиналии онҳо ба вазни металлҳои қиматбаҳо мувофиқ ё бо металлҳои қиматбаҳо таъмин буда, бо тартиби муқаррар кардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қонунгузорӣ бароварда шудаанд, метавонанд сурат гирад. Ҳададорӣ аз реи ин коизаҳои қиматнок (облигатсияҳо) бояд бо еҳдадорӣҳои облигатсионии маҷмеи эквивалентии эмитент миқдори металлҳои қиматбаҳо, ки бо ҳифозати масъул тибқи муқаррароти муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиронида шуда фаро гирифта шудаанд, бояд кафолат дода шаванд.

3. Сангҳои қиматбаҳо, ки барои истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ корношояманд, ҳамчун маҳсулоти таъиноти истеҳсолию техникӣ бо маҳдудиятҳои муқаррар кардаи ин қонун истифода мешаванд.

Меъёр ва тартиби ҷудо кардани сангҳои қиматбаҳо ба гурӯҳи истифоданашавандаи истеҳсолати маҳсулоти заргарӣ аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

4. Шикастапора ва партовҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дар ҳамаи ташкилотҳои, ки дар онҳо ин пораҳо ва партовҳо пайдо мешаванд, бояд ҷамъ оварда шаванд. Шикастапора ва партовҳои ҷамъоварда ҳатман ба ҳисоб гирифта мешаванд ва аз тарафи ташкилотҳои онҳоро ҷамъоваранда, аз ҷумла ба қисмҳои ҳарбӣ ва низомӣ, ки барои истифодаи дуҷумбора (аз коркард гузаронидан) иҷозатнома доранд ва ё ба ташкилотҳои, ки ба ин навъи фальолият иҷозатнома доранд, метавонанд барои истеҳсолати минбаъда ва холискории металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо фурехта шаванд.

5. Тартиби пардохт ва нархномаи барои шикастапора ва партовҳои дорони металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

Металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои аз шикастапораҳо ва партовҳо ҳосилшуда вобаста ба намуди ҳолати онҳо мутобиқи ҳамин қонун истифода ва ба муомилот бароварда мешаванд.

Моддаи 22. Тартиби баровардани сарватҳо аз Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки дар Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳфузанд, мувофиқи нақшаи аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқшаванда, дар ҳаҷми арзиши дар қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи буҷети давлатии муқарраргардида истифода мешаванд. Ин нақшаҳо ҳар сол бо нишон додани мақсадҳои мушаххаси ба фуреш баровардани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо қабул карда мешаванд.

2. Фурехтани тилло аз Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гузаронидани амалиёт дар бозорҳои берунӣ ва дохилӣ, инчунин ба фуреш баровардани дигар металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз фонди мазкур зиёда аз андозаи нақшаи муқарраршудаи ба фуреш баровардани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ кардааст ва барои мақсадҳои, ки дар ин нақша пешбинӣ нашудааст, танҳо бо қарордоди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз реи пешниҳоди асосноки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо даровардани таъйироти дахлдор ба қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи буҷети давлатӣ анҷом мепазирад.

Пешниҳоди мазкур бояд маълумотро дар бораи миқдори умумӣ ва навъҳои сарватҳои дахлдоре, ки дар Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар лаҳзаи фиристодани пешниҳод маҳфузанд, оиди нақшаи воридшавии ин сарватҳо, мавҷудияти қарзи давлатӣ аз субъектҳои истихроҷ ва истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, оиди меҳлатҳои мушаххас ва соҳаҳои хароҷоти маблаъ аз амалиёти пешбинишаванда бо сарватҳои иловатан фурехташаванда, инчунин дар бораи иҷрои воқеии қарордодҳои пешинаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бобати ин масъалаҳо маълумот дошта бошад.

3. Маблаъи аз фуреш сарватҳои Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст омада, ҳатман дар қисми даромади буҷети давлатӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

4. Истифодаи захираи Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зарурати технологӣ бо мақсади гирифтани маҳсулот дар асосҳои муваққатӣ ва фақат шартномавӣ роҳ дода мешавад. Нархномаҳои барои истифодаи захираҳои Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

БОБИ 6. Фаъолияти байналмилалӣ ва иқтисодии хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи истихроҷ истеҳсол, истифода ва муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

Моддаи 23. Шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

1. Лоиҳаҳои шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин шартномаҳои басташудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо субъектҳои давлатҳои хориҷӣ ва ашхоси ҳуқуқии хориҷӣ дар соҳаи истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешаванд. Ин лоиҳаҳо ҳатман аз экспертизаи иқтисодии ҳуқуқӣ, ки аз тарафи мақоми давлатии махсуси ваколатдори ҳокимияти иҷроия ташкил ёфтааст, бо тартиби муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешаванд.

2. Шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи истихроҷ, истеҳсол ва истифодаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо тибқи тартиби муқарарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд ҳатман ба тасдиқ расанд.

Моддаи 24. Шартномаҳои байналмилалӣ оиди коркарди маъдан ва концентратҳо

1. Молики металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои ба маъдану концентратҳо ҳамроҳ ва ё дар таркибашон мавҷудбуда, ки барои коркард ё фуреш ба хориҷа фиристода мешаванд, субъекти истихроҷи онҳо мебошад.

2. Аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардани маъдан, хоқаҳои ғанишудаи ашёи хом ва маводи дорои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо танҳо дар ҳолати набудани иқтисодии саноатӣ ва технологияи коркарди фоидаовари онҳо дар дохоли кишвар, ки аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мешавад, амалӣ мегардад.

Тартиби ҷуброни хароҷот оиди ҷудокардагирифтани ва баргардонидани металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

БОБИ 7. Назорати давлатӣ ба тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо

Моддан 25. Мақсад ва намудҳои назорати давлатӣ ба тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо

1. Назорати давлатӣ ба тадқиқи ҷустуҷеи конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо бо мақсадҳои зайл амалӣ карда мешавад:

1) риояи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи тадқиқи ҷустуҷеи геологӣ конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо;

2) истифодаи самараноки захираҳои табиӣ металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;

3) истифодабарии схемаҳои ташкилии технологияи аз ҷиҳати экологӣ тозаи истихроҷ ва истеҳсоли металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;

4) бе осеб нигоҳдории металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин маҳсулоти аз онҳо тайёршуда.

2. Ба тадқиқи ҷустуҷеи конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо шаклҳои зерини назорати ягонаи давлатӣ ҷорӣ карда мешаванд:

- 1) назорати давлатии фаъолияти субъектҳои хоҷагидор доир ба истихроч, истеҳсол, ҷудо карда гирифтани, коркард, истифода, нигоҳдорӣ ва баҳисобгирии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо;
- 2) назорати давлатии маҳак, ки мутобиқи банди 2 моддаи 12 ҳамин қонун ба амал бароварда мешавад;
- 3) назорати давлатӣ ба металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин ба маҳсулоти онҳо, ки ба қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон оварда ва аз он бароварда мешаванд.

Моддаи 26. Салоҳияти мақомоти назорати давлатӣ ба тадқиқи ҷустуҷӯи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроч, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо

1. Назорати давлатӣ ва тадқиқи ҷустуҷӯи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроч, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо аз тарафи мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳияташон, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст, ба амал бароварда мешавад.

2. Мақомоти назорати давлатӣ ба тадқиқи ҷустуҷӯи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроч, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо мутобиқи мақсадҳо ва намудҳои назорат салоҳияти зеринро доранд:

1) бо тартиби муқаррарнамудаи қонун санҷиширо дар субъектҳои хоҷагидор доир ба истихроч, истеҳсол, ҷудо карда гирифтани, коркард, истифода, нигоҳдорӣ ва баҳисобгирии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба амал мебарорад;

2) шаклҳои ба ҳисобгирию ҳисоботдиҳиро ҳангоми истихроч, истеҳсол, истифода ва муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин тартиби пешниҳоди ҳуҷҷатҳои ҳисоботдиҳиро муқаррар мекунанд;

3) ба шахсон мансабдори ташкилотҳои назоратшаванда дар бораи бартарарф кардани камбудҳои, пешниҳодҳои барояшон ҳатмӣ, мефиристанд;

4) ҳангоми санҷиш ва тадқиқот ошкор намудани нишонаҳои ҷиноят ё дигар ҳуқуқвайронкуниҳо маводи дахлдорро ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ месупоранд.

3. Мақомоти назорати давлатӣ ба тадқиқи ҷустуҷӯи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроч, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо наметавонанд бо фаъолияти тиҷоратӣ мустақилона машуъл шаванд, инчунин ба истиснои ташкилотҳои барои таъмини вазифаҳои мақомоти давлатӣ таъсисёфта, муассиси ташкилоти анҷомдиҳандаи фаъолияти тиҷоратӣ, буда наметавонанд.

Моддаи 27. Санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар соҳаи муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо

Санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор бо мақсади риояи қонунгузорӣ дар соҳаи муомилоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» амалӣ карда мешавад.

Моддаи 27¹. Ҷуброн кардани хароҷоти вобаста ба амалӣ намудани назорати давлатии фаъолияти субъектҳои хоҷагидор

Хароҷоти субъектҳои хоҷагидор, ки ҳангоми гузаронидани назорати давлатӣ дар ҷараёни интиҳоби намунаҳо, гузаронидани санҷиш, экспертиза ва таҳлили маҳсулот (маснуот, мавод) аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин дар ҷараёни коркарди маснуоти заргарӣ ва маишӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба талаботи муқарраршуда номувофиқ, ҳамчунин қобили фуруш набуда ба миён омадаанд, ҷуброн карда намешавад.

Хароҷоти вобаста ба санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ки мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санҷиши фаъолияти субъектҳои хоҷагидор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» бо мақсади назорати фаъолияти субъектҳои хоҷагидор гузаронида мешавад, аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ ҷуброн карда мешаванд.

БОБИ 8. Масъулияти ташкилотҳо ва шахсони мансабдор

Моддаи 28. Таъмини муҳофизат ва баҳисобгирии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин маҳсулоти онҳо

1. Ташкилотҳое, ки тадқиқи ҷустуҷӯи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроч, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳоро ба роҳ мондаанд ва бо амалиёти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо сарукор доранд, муҳофизаи сарватҳои мазкур, инчунин маҳсулоти онҳоро мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил мекунанд.

Бо ин мақсад ташкилотҳои мазкур оид ба мустақкамкардани объектҳое, ки дар онҳо амалиёт бо металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо гузаронда мешаванд, яъне ҷиҳозонидани барои бо воситаҳои техникаи махсуси ҳифз, асбобҳои махсуси садодиҳанда ва алоқа бояд тадбирҳо андешанд, ҳадамоти худии посбони таъсис диҳанд ва дар ҳолати имконнопазирии таъсис додани онҳо бо ташкилотҳои махсусе, ки соҳаи фаъолиятҳои ҳифзи объектҳост дар бораи қабули хизматрасонии шартномаҳо банданд.

2. Ҳисоби фаврии истихроч, истеҳсол, нақли металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти онҳо дар корхонаҳо аз реи ҳар як марҳалаи коркард ё ҳар як намуди кор бо назардошти хусусиятҳои технологӣ истифодаи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, пайдоиши пасмондаи талафшавии истеҳсолӣ, алоҳида ба роҳ монда мешавад.

3. Ҳамлу нақли металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин маҳсулоти онҳо бо нақлиёти ҳавой, обӣ, роҳи оҳан ва автомобилҳои махсусе, ки бо воситаҳои дахлдори техникаи ҷиҳозонида шудаанд ва онҳоро муҳофизони мусаллаҳ, ҳамроҳӣ мекунанд, ба амал бароварда мешавад. Таҷҳизоти нақлиёти махсуси автомобилӣ бояд беҳатари бори мазкурро таъмин намояд.

4. Қоидаҳои таъмини ҳифзи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дар корхонаҳои истихрочи маъдани кӯҳии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд. (ҚҶТ аз 28.06.11с., №743)

Моддаи 29. Масъулият барои вайрон кардани тартиботи тадқику ҷустуҷеи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо

1. Шахсоне, ки барои вайрон кардани тартиботи муқарраршудаи тадқику ҷустуҷеи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо айбдоранд, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

2. Маблае, ки аз истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти ғайриқонунии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо ба даст омадааст тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қисми даромади буҷети давлат ворид мешавад. Дар айни замон металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо дар меҳлати се шабонарез аз мавриди гирифтани онҳо ҳатман ба Фонди давлатии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон супорида мешаванд.

3. Ташкилотҳо ва муассисаҳо, сарфи назар аз шакли моликиятшон, ҳангоми вайрон кардани қоидаҳои коркарди конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, ки ба нобудшавии металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо оварда расонидаанд, арзиши зарари расонидашударо ба давлат ҷуброн мекунанд.

Моддаи 30. Шикоят аз амали мақомоти давлатии танзимкунандаи муносибатҳои соҳаи тадқику ҷустуҷеи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо ва ашхоси мансабдори ваколатдори онҳо

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ аз амали мақомоти давлатии танзимкунандаи муносибатҳои соҳаи тадқику ҷустуҷеи геологии конҳои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, истихроҷ, истеҳсол, истифода ва муомилоти онҳо ва назорати давлатии ин соҳа, инчунин аз амали ашхоси мансабдори ваколатдори онҳо мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба суд шикоят карда метавонанд.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, 12 майи соли 2001,
№ 21**

Э. РАҲМОНОВ

**ҚАРОРИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГони
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**Оиди қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
"Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо"
ва мавриди амал қарор додан он**

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2001, №4, мод.195)

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон **қарор мекунад:**

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо" қабул карда шавад.

2. Қонуни мазкур пас аз интишори расмиаш мавриди амал қарор дода шавад.

3. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси ба Қонуни мазкур мутобиқ гардонидани қонунгузории ҷорӣ тақлифҳои пешниҳод намояд ва қарорҳои худро бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо" мутобиқ гардонад.

Раиси Маҷлиси намояндагони

Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, 23 ноябри соли 2000,
№178

С.ХАЙРУЛЛОЕВ

**ҚАРОРИ МАҶЛИСИ МИЛЛИИ
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**Оиди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи металлҳои қиматбаҳо
ва сангҳои қиматбаҳо”**

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2001, №4, мод.196)

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро “Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо” баррасӣ намуда, **қарор мекунад:**

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо” ҷонибдорӣ карда шавад.

**Раиси Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе, 28 апрели соли 2001,
№165**

М.УБАЙДУЛЛОЕВ